

STAUROS

č. 26 december 2021/január 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovíčko o SLOVE

Viacerí rodičia majú konkrétnu skúsenosť. Keď sa im narodí prvé dieťa, sú nasmerovaní takmer výlučne naňho. Dieťa zaplače, tak hneď bežia k nemu a skúšajú prísť na to, prečo plače. Potrebuje prebaľiť? Je hladné. Alebo je nebudaj choré? Prvé dieťa postaví rodičov takpovediac do pozornosti. Čo potom, keď príde druhé, tretie a ďalšie dieťa? Väčšinou to už vyzerá ináč. Zaplače? To nevadí, veď to je bežné to už poznáme. Zakašle? To nič. Určite to nebude nič vážne. Už to neberieme príliš vážne. V niektorých prípadoch to oslobodzuje. Ale určite nie v prípade dieťaťa, ktoré oslavujeme dnes. Lebo ako zareagujeme pri, keď sa blížia Vianoce. No znova – ďalšie narodenie Ježiša Krista. Už koľké v poradí? Už som si zvykol. Kúpiť nejaké darčeky, zadovážiť stromček, upratať byt, vyspovedať sa ... To čo robíme, keď sa opakujú Vianoce. Ale neprestal som to brať naozaj vážne? Vidím ešte skutočnú hĺbku Vianoc? Tak, ako pri prvom dieťati? Možno sa potrebujem znova vrátiť. Vrátiť k tomu prvému Dieťaťu. Aby nám neuniklo to podstatné.

Hovoríme, že Vianoce nie sú v prvom rade o darčekom, Sú skôr o dare, ktorý na Vianoce Boh dáva nám. Keď kupujeme alebo vyrábame darčeky, väčšinou nasledujeme isté pravidlá. Takým prvým pravidlom je, že ak je pre nás niekto dôležitý, chceme mu dať osobný dar. Nech to nie je len niečo formálne, niečo tuctové. Ale dať takýto osobný dar sa mi podarí vtedy, ak tú danú osobu naozaj dobre poznám. Viem, čo potrebuje, čo jej chýba, čo ju poteší. Vtedy je ten dar naozaj osobný. A práve takýto dar nám Boh dáva na Vianoce. Je to osobný dar v pravom a plnom zmysle slova. Lebo Boh nás pozná najlepšie. Dokonca lepšie, ako sa poznáme my sami. Boh vie, čo potrebujeme. Potrebujeme žiť. Nie živoriť, nie prežívať, nie „žúrovať“, ale žiť. Žiť život v plnosti, v radosti, v Láске. A toto je život, ktorý prináša Boh v Betlehemskej Dieťati. Dieťa si priam žiada, aby sme sa k nemu priblížili, aby sme sa ho dotkli, aby sme ho objali. A práve v tomto objatí sa začína skutočný život. Boh toto náručie naplno otvára v Betleheme a nezavrie ho ani na kríži.

Ďalším častým pravidlom pri kupovaní darčekom je, aby to bol praktický darček. Jedno dieťa to vystihlo naozaj pekne. Na otázku, ako ona vníma Vianoce, táto dcéra lekára

odpovedala: „To je jednoduché. Boh má v nebi dom, ale na zemi si otvoril prax.“ Pekný pohľad na Vianoce. Akú prax si Boh otvára? Vladyka Peter to povedal výstižne: Prax budovania mostov. Vo vianočnej scénke jeden anjel hovorí: „Ved' On preto zišiel z tej nebeskej vlasti, aby v našich srdciach odstránil priepasti.“ Dnes sa mnohí pýtajú na názor: očkovať či neočkovať? Mňa to skôr vedie k inému pohľadu.. Vidíme veľké rozdelenie, ktoré tento vírus prináša. Vidíme priepasť medzi očkovanými a neočkovanými... A Boh prichádza, aby budoval mosty. Aby On sám bol mostom. Lebo síce platí, že „Musíme sa chrániť pred nákazou tela, no je tu horší vírus a jeho tak veľa.“ Preto môžeme v tomto obraze povedať, že darom Vianoc je vakcína Lásky, ktorá nás chce zmeniť. Chce nám premeniť srdce, dať nám novú DNA, novú prirodzenosť, aby sme sa čím viac podobali svojmu Nebeskému Otcovi.

A čo to znamená, nám odhaľuje tretie pravidlo, ktoré dodržiavame pri kupovaní darčiekov. Akési nepísané pravidlo je, že z kupovaných darčiekov dávame dole cenovky. Lebo sa vraj nepatrí, aby ten druhý videl, koľko som investoval/-a. Boh nie je takto falošne skromný. On nedáva dole cenovku. Jasne ukazuje, že neinvestoval iba niečo zo svojho času, síl, prostriedkov. Boh sa investuje celý. Už na ikone Narodenia jasne vidíme „cenovku“ tohto daru. Pán Ježiš je na nej zavinutý do plienok. Boli to vlastne niekoľko metrov dlhé plachty. Sv. Ján Zlatoústý a mnohí iní práve v tých plienkach vidia obraz plachiet do ktorého bolo o vyše tridsať rokov neskôr zavinuté jeho mŕtve telo. Aj jasle, do ktorých je Pán Ježiš na ikone uložený, nápadne pripomínajú rakvu. Jaskyňa, v ktorej sa narodil, pripomína či skôr naznačuje jaskyňu, do ktorej bude uložený po svojej smrti. A toto mnohým pripadá dosť morbídne. Kazí tú romantiku Vianoc. Možno. Dokiaľ nevidíme, že toto je Božia cenovka. Aby sme pred očami mali dar, ktorý prináša. Aby sme ten dar aj otvorili. Lebo potom objavím niečo veľmi dôležité: Že táto cenovka mi ukazuje aj moju vlastnú cenu. Toto je moja hodnota.

Vráťme sa teda k tým prvým Vianociam. Dajme dole tú romantickú pozlátku, aby sme videli realitu Vianoc, ktorá chce zmeniť aj moju realitu.

KOMENTÁR K IKONE NARODENIA PÁNA

Pravý význam Vianoc pekne vystihuje ikona Narodenia Pána. V jej strede je Kristus, ktorý leží v obdĺžnikovej kolíske v tvare truhličky v čiernej jaskyni. Jaskyňa znázorňuje temnotu, v ktorej bol svet; Kristus prišiel do tejto temnoty ako Slnko spravodlivosti. Jaskyňa je zároveň aj predobrazom hrobu, do ktorého bude Ježiš pochovaný po ukrižovaní. Okrem toho je Kristus uložený akoby v malej rakve a zabalený do plienok podobne ako mŕtvola. To všetko odkazuje na to, že Ježiš prišiel na svet nato, aby sa obetoval za nás. Niektorí tiež hovoria, že malá rakva odkazuje na košík, v ktorom sa Mojžiš zachránil z Nílu.

Jasle pre dobytok nám ukazujú, že Kristus sa ponížil (gr. kenosis, csl. istošćáníje), a to až medzi zvieratá. Človek sa totiž hriechom ponížil na úroveň zvierat'a, preto Kristus sa takto znižuje k nemu – je položený medzi zvieratami. Vól a osol v jaskyni odkazujú na Izaiášovo proroctvo (Iz 1, 3): „Vól si pozná gazdu a osol jasle svojho pána; Izrael nepozná, môj ľud nepochopí.“

Bohorodička je často znázornená v polosede alebo sede, čo naznačuje, že rodila bez bolesti, nie je vyčerpaná z pôrodu.

Mudrci-mágovia sú často na koňoch a na hlavách majú perzské čapíčky. Traduje sa, že keď perzské vojská plienili Svätú zem, vtrhli aj do Chrámu Narodenia v Betleheme a uvideli na ikone týchto mudrcov s perzskými čiapkami, chrám nechali na pokoji. Títo mudrci-mágovia boli prví pohania, ktorí uverili v Krista (zatiaľ čo pastieri boli prví Židia, ktorí uverili v Ježiša).

Hviezda, ktorá ukazuje zhora na novonarodeného Božieho Syna má často tri lúče ako symbol presvätej Trojice. V súvislosti s hviezdou, ktorá poučila mágov o narodení Ježiša Krista, je zaujímavé poukázať aj na skutočnosť, že v staroveku si mnohí mysleli, že osud každého človeka je určený konšteláciou hviezdy, pri ktorej sa narodí. Ale keď sa narodil Kristus, tak aj hviezdy sa pohli a museli sa prispôbiť – jedna „zišla“ do Betlehema.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 27. 12. 2021 – 2. 1. 2022

Pondelok	<i>Sv. prvomučeník, archidiakon Štefan</i> 7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * za darcov
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Juliana, o. Jozef, Juliana, Michal, Viera Babuľa, <i>panychída</i>
Piatok	17:00 Sv. liturgia s poďakovaním za rok 2021 (slovenská), následne: veľká večiereň
Sobota	<i>Obrezanie Pána, sv. Bazil Veľký</i> Bohoslužobný poriadok ako v nedeľu (4 sv. liturgie)
Nedeľa	<i>Pred Osvietením, 7. hlas</i> 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia v <i>Malačkách</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň (slovenská)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 3. – 9. 1. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Magdaléna, <i>panychída</i>
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Mikuláš, <i>panychída</i>
Streda	<i>Predvečer Bohozjavenia</i> 7:00 Kráľovské hodinky 16:00 Sv. liturgia s večierňou, svätenie vody, veľké povečerie
Štvrtok	<i>Sväté Bohozjavenie</i> Bohoslužobný poriadok ako v nedeľu (4 sv. liturgie)
Piatok	<i>Zhromaždenie k prorokovi, predchodcovi a krstiteľovi Jánovi</i> 7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská), následne <i>veľká večiereň</i>
NEDEĽA	<i>Po Osvietení, 8. hlas</i> 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v <i>Pezinku - Cajle</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň (slovenská)

OZNAMUJEME

- V súčasnosti sú verejné bohoslužby znova povolené, pri zachovaní nasledovných podmienok: Bohoslužby sú povolené pre najviac 30 veriacich a sú prístupné v režime OP – pre kompletne zaočkovaných a tých, ktorí za posledných 6 mesiacov prekonali ochorenie covid 19. V nedeľu preto znova slávime 4 sv. liturgie. **Pre účasť na nedeľnej bohoslužbe je potrebné zapísať sa do tabuľky na internetovej stránke farnosti alebo nahlásiť sa osobne či telefonicky. Tabuľka pre nové zapisovanie je aktualizovaná spravidla v nedeľu, cca. o. 19.00 hod.** Deti do veku 12 rokov nemusia byť testované, ale preberajú status ich rodičov (OP). Nadalej platí dišpenz od povinnej účasti na bohoslužbe v nedeľu a prikázaný sviatok, pričom zostáva možnosť sledovať ich „naživo“ prostredníctvom internetového prenosu prostredníctvom televízie *Logos*. Stále tiež ponúkame pre všetkých možnosť individuálnej pastorácie formou sv. spovede, podania eucharistie mimo sv. liturgie alebo rozhovoru po osobnej dohode cez kontakty farského úradu.
- Keďže nám situácia nedovolila pripraviť vianočnú scénu v chráme, využili sme situáciu a naše rodiny ukázali „domáce chrámy“. Vianočný príbeh s názvom *Domáce Vianoce* si môžete pozrieť na odkaze: https://youtu.be/E2NEL_SfuFE V tejto súvislosti môžete podporiť projekt Dobrej noviny, ktorý je tento rok zameraný na podporu africkej Ugandy. Viac informácií o možnej forme podpory nájdete na stránke www.dobranovina.sk.
- Aj tento rok pozývame deti zapojiť sa do projektu Deti deťom. Počas sviatkov Vianoc až do 2. 1. 22 budú môcť do chrámu priniesť pod vianočný stromček darček, ktorý následne odovzdáme deťom v núdzi na východe Slovenska cez tamojšie charitné siete.
- V nedeľu, 2. 1. 22 budeme o 17:00 hod. sláviť sv. liturgiu aj v rímskokatolíckom chráme Najsvätejšej Trojice v Malackách.
- V stredu, 5. 1. 22 je predvečer sviatku *Bohozjavenia Pána*. O 7:00 h. sa začneme modliť Kráľovské hodinky. O 16. 00 h. popoludní začneme sláviť sv. liturgiu s večierňou, po nej bude Veľké svätenie vody a následne Veľké povelčerie s lítiou. V tento deň je predpísaný pôst a *zdržanlivosť od mäsa*.
- Vo štvrtok, 6. 1. 22 budeme sláviť sviatok *Sväté Bohozjavenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista*. **Bohoslužobný poriadok bude ako v nedeľu. (4 sv. liturgie)**
- V piatok 7. 1. 22 slávime odporúčaný sviatok *Zhromaždenie k sv. Jánovi Krstiteľovi*. Okrem sv. liturgie o 17:00 bude sv. liturgia aj o 7:00 ráno v slovenskom jazyku.
- V nedeľu, 9. 1. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v chráme Povýšenia sv. Križa v Pezinku – Cajle so začiatkom o 16. 00 hod.
- K dispozícii je farský nástenný kalendár na rok 2022 s názvom *Poodhalené tajomstvo*. Tentoraz ho zdobí 13 fotografií umeleckého fotografa a nášho veriaceho Timoteja Križku, na ktorých originálnym spôsobom zachytil kľúčové momenty slávenia sv. liturgie.

ĎAKUJEME

- Bohu známa osoba darovala pre potreby farnosti 200 €, iná Bohu známa prispela 100 €. Vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Semberovej, Vavříkovej a Buralovej*.

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte: **osobne:** o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845
e-mail: bratislava@grkatba.sk
o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717